

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6009/2567

พนักงานอัยการจังหวัดลำปางโจทก์ นาย ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 4, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 6, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 8, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 9, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 14, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 26/4, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 26/5, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 31, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 54, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 55, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 72 ตริ, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 74 จัตวา, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 78, ป.วิ.อ. มาตรา 212, ป.พ.พ. มาตรา 7, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อจำเลยให้การในคดีส่วนแพ่งโดยยอมรับค่าเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายเป็นจำนวนเงินตามฟ้อง ข้อเท็จจริงย่อมรับฟังเป็นยุติตามที่จำเลยให้การไว้ จึงไม่มีประเด็นที่คู่ความต้องนำสืบและศาลชั้นต้นต้องวินิจฉัยว่าค่าเสียหายมีเพียงใดอีก ทั้งมิใช่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยแต่เป็นปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาจึงไม่มีอำนาจหยิบยกเรื่องค่าเสียหายขึ้นวินิจฉัยเองได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 4, 6, 8, 9, 14, 26/4, 26/5, 31 พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4, 54, 55, 72 ตริ, 74 จัตวา จ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับตามกฎหมาย ให้จำเลยพร้อมบริวารออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เกิดเหตุและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดตามฟ้องออกไป กับให้จำเลยใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน 552,436.80 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันทำละเมิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้ จำเลยให้การรับสารภาพทั้งคดีส่วนอาญาและคดีส่วนแพ่ง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 54 (ที่ถูกต้องระบุวรรคหนึ่ง), 72 ตริ วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 14, 31 วรรคหนึ่ง การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 31 วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 1 ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 6 เดือน ให้จำเลยพร้อมบริวารออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เกิดเหตุและให้จำเลย รื้อถอนเสาปูนพร้อมรั้วลวดหนาม ห้างเพิงพัก คอกเลี้ยงวัวออกจากป่าสงวนแห่งชาติที่เกิดเหตุ ให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหาย 552,436.80 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน 2563 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้ ส่วนที่โจทก์ขอให้ส่งจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น เนื่องจากศาลไม่ได้ลงโทษปรับ จึงให้ยกคำขอส่วนนี้ จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 5 แผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำคุกจำเลย 9 เดือน เมื่อลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 4 เดือน 15 วัน ให้จำเลยใช้ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงิน 552,436.80 บาท นับแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน 2563 ถึงวันที่ 10

เมษายน 2564 และอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้ค่าฤชาธรรมเนียมคดีส่วนแพ่งในศาลชั้นต้นให้เป็นพับ นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้น อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมวินิจฉัยว่า มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่ามีเหตุสมควรลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษให้แก่จำเลยหรือไม่ เห็นว่า ความผิดฐานยึดถือครอบครองทำประโยชน์ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 14, 31 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท แต่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ลงโทษจำคุกจำเลยเพียง 9 เดือน ซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการวางโทษที่ต่ำกว่ากฎหมาย แต่เมื่อโจทก์มิได้ฎีกา ศาลฎีกาจึงไม่อาจแก้ไขโทษให้ถูกต้องได้เพราะจะเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยซึ่งต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 212 ประกอบด้วยมาตรา 225 โทษจำคุก 9 เดือน ที่ลงแก่จำเลยนั้นเป็นคุณมากแล้ว ศาลฎีกาไม่อาจลงโทษต่ำกว่านี้ได้ส่วนที่จำเลยฎีกาขอให้รอกการลงโทษให้แก่จำเลยนั้น ตามแผนที่ภาพถ่ายปี 2553 ในหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินพิพาทซึ่งจัดทำโดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 (ลำปาง) แนบท้ายอุทธรณ์ของจำเลยได้ความว่า ในปี 2553 ที่ดินที่เกิดเหตุมีสภาพโล่งเตียนมิได้มีสภาพเป็นป่า ย่อมแสดงว่าในช่วงปีดังกล่าวมีการแผ้วถาง ตัดโค่น ต้นไม้ เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่าและทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติในที่เกิดเหตุก่อนแล้ว การกระทำของจำเลยจึงไม่น่าจะมีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพพื้นที่ป่าและทรัพยากรธรรมชาติมากนัก นอกจากนี้ พฤติการณ์ที่จำเลยเข้าไปปลูกหญ้าเลี้ยงวัว ปลูกต้นกล้วย เลี้ยงวัว ผังเสารั่ว ล้อมรั้วลวดหนามปลูกห่างเพิงพัก 1 หลัง และทำคอกเลี้ยงวัว 1 คอก ในที่ดินที่เกิดเหตุ ก็มีลักษณะเป็นการทำการเกษตรเพื่อการดำรงชีพมิได้มีลักษณะเป็นนายทุน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องไม่ร้ายแรง ประกอบกับจำเลยให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณา แสดงว่ายังสำนึกในการกระทำความผิดของตน เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ย่อมยังอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขฟื้นฟูให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีได้ การรอกการลงโทษจำคุกและคุมความประพฤติไว้น่าจะเป็นผลดีแก่จำเลยและสังคมโดยรวมมากกว่า ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาจำคุกจำเลยโดยไม่รอกการลงโทษมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังขึ้นบางส่วน แต่เพื่อให้ทราบจำเห็นสมควรลงโทษปรับอีกสถานหนึ่งและคุมความประพฤติของจำเลยไว้ สำหรับปัญหาว่าในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา เมื่อจำเลยให้การรับในคดีส่วนแพ่งว่าค่าเสียหายเป็นจำนวนเงินตามฟ้องแล้ว ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกเรื่องค่าเสียหายขึ้นวินิจฉัยเองและปรับลดค่าเสียหายได้อีกหรือไม่ นั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า เมื่อจำเลยให้การในคดีส่วนแพ่งโดยยอมรับค่าเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายเป็นจำนวนเงินตามฟ้อง ข้อเท็จจริงย่อมรับฟังเป็นยุติตามที่จำเลยให้การไว้ จึงไม่มีประเด็นที่คู่ความต้องนำสืบและศาลชั้นต้นต้องวินิจฉัยว่าค่าเสียหายมีเพียงใดอีกทั้งมิใช่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยแต่เป็นปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาจึงไม่มียอำนาจหยิบยกเรื่องค่าเสียหายขึ้นวินิจฉัยเองได้ อนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยของค่าเสียหายให้แก่กรมป่าไม้ในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2565 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จโดยมิได้พิพากษาถึงอัตราดอกเบี้ยในกรณีที่กระทรวงการคลังออกพระราชกฤษฎีกาปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 7

วรรคสอง ทั้งศาลอุทธรณ์ภาค 5 ไม่ได้ส่งค่าฤชาธรรมเนียมคดีส่วนแบ่งในชั้นอุทธรณ์ ศาลฎีกา เห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง และในส่วนที่โจทก์ขอให้จ่ายเงินสินบนนำจับให้แก่ผู้นำจับตามกฎหมาย นั้น เนื่องจากศาลไม่ได้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 แต่ลงโทษจำเลยตาม พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ซึ่งตาม พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้มีบทบัญญัติให้จ่ายเงินสินบนนำจับ ดังนั้น แม้ศาลจะลงโทษปรับ จำเลยด้วย ก็ไม่อาจสั่งให้จ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับได้ ที่ศาลล่างทั้งสองยกคำขอในส่วนนี้ ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษปรับจำเลย 40,000 บาท อีกสถานหนึ่ง ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงปรับ 20,000 บาท โทษจำคุกให้รอการ ลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง ให้คุมความประพฤติของ จำเลยไว้มีกำหนด 1 ปี โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ 3 ครั้ง ตามเงื่อนไขและ กำหนดเวลาที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรกำหนด กับให้จำเลยกระทำกิจกรรมบริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรมีกำหนด 30 ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 สำหรับอัตราดอกเบี้ยของ ค่าเสียหายนั้น หากกระทรวงการคลังออกพระราชกฤษฎีกาปรับเปลี่ยนเมื่อใดก็ให้ปรับเปลี่ยนไป ตามนั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามคำขอ นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ค่าฤชาธรรมเนียมคดีส่วนแบ่งในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

อภิชิต ภมรบุตร · พิชัย เพ็งผ่อง · ธนาคม ลิ้มภักดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6009/2567>